

บทที่ 5

บทสรุป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย
3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ตามเพศ ตำแหน่ง อายุราชการ วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และเขตพื้นที่การศึกษา

สมมุติฐานการวิจัย

1. ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาในระดับสูง
2. ความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยมีความสัมพันธ์กัน
3. ความแตกต่างกันของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพตามเพศ ตำแหน่ง อายุราชการ วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพ มีความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย จำนวน 486 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนละ 1 คน และ ครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนละ 1 คน จากโรงเรียนจำนวน 447 โรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบทดสอบและแบบสอบถาม แบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check - list)

ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ลักษณะแบบทดสอบเป็นแบบตัวเลือก 4 ตัวเลือก

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 2 แจ้งขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 2

3.2 ส่งเครื่องมือการวิจัยลงตามกล่องรับข้อมูลของแต่ละโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 2 และเตรียมกล่องรับเครื่องมือวิจัยไว้ ณ จุดส่งข้อมูล และรับเครื่องมือการวิจัยคืนด้วยตนเองที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และ 2

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences for Windows) ตามลำดับดังนี้

4.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการหาระดับความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของผู้อำนวยการโรงเรียน และ ครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 2 จำแนกเป็นรายด้าน และโดยรวม

4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 2 โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสหสัมพันธ์ โดยใช้ t - test

4.3 เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 2 ตามเพศ ตำแหน่ง เขตพื้นที่การศึกษา โดยใช้ t - test และอายุราชการ วุฒิกการศึกษา ขนาดของโรงเรียน โดยใช้ F - test ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้ Scheffe's Test

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาครั้งนี้สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ในภาพรวม พบว่า มีความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย (15.90,3.34,3.40) ตามลำดับ

1.1 เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งของข้าราชการครูในโรงเรียน พบว่า

1.1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง เจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.1.2 ครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย มีความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับสูง เจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า

1.2.1 ความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 16.20 และ 15.60 ตามลำดับ

1.2.2 เจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ต่างก็อยู่ในระดับสูงตรงกัน คือข้อ 12 ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องจำเป็น ($\bar{X} = 4.14$ และ $\bar{X} = 4.01$ ตามลำดับ)

1.2.3 การปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ต่างก็อยู่ในระดับสูงตรงกัน คือข้อ 1 ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.23$ และ $\bar{X} = 4.03$ ตามลำดับ)

2. ด้านความสัมพันธ์ของความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย พบว่า

2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 เมื่อพิจารณาตามตำแหน่ง พบว่า

2.2:1 ด้านความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2.2 ด้านความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเจตคติต่อการประกันคุณภาพ

การศึกษา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ตามเพศ ตำแหน่ง อายุราชการ วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และ เขตพื้นที่การศึกษา

4.1 จำแนกตามเพศ

4.1.1 ครูชาย มีความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สูงกว่าครูหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.1.2 ครูชาย มีเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา สูงกว่าครูหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.1.3 ครูชาย มีการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สูงกว่าครูหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 จำแนกตามตำแหน่ง

4.2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนมีความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สูงกว่า ครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2.2 ผู้อำนวยการโรงเรียน มีเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา สูงกว่า ครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2.3 ผู้อำนวยการโรงเรียน มีการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สูงกว่า ครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.3 จำแนกตามอายุราชการ

4.3.1 ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย อายุราชการต่ำกว่า 10 ปี 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี มีความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

4.3.2 ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย อายุราชการ 10-20 ปี กับ มากกว่า 20 ปี มีเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนข้าราชการครูในโรงเรียน อายุราชการต่ำกว่า 10 ปี กับ 10-20 ปี มีเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน และข้าราชการครูในโรงเรียนที่มีอายุราชการ 10-20 ปี กับ มากกว่า 20 ปี มีเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน

ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลาง กับ ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน

4.5.3 ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลาง กับข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็ก กับข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลาง มีการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน และข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็ก กับข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน

4.6 จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา

4.6.1. ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 2 มีความรู้ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน

4.6.2. ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 มีเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา สูงกว่า เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4.6.3. ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 มีการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ต่ำกว่าเขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาข้อมูลและสรุปผลการวิจัย เรื่อง ความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย: ศึกษาเชิงความสัมพันธ์และการเปรียบเทียบ ซึ่งผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจ และผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ดังนี้ คือ

1. ระดับความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้อำนวยการและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย

สมมุติฐาน ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู มีความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาในระดับสูง

พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เจตคติด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 15.90, 3.34, 3.40 ตามลำดับ

1.1 ระดับความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมของความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย พบว่า มีค่าเฉลี่ย 15.90 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมุ่งหวังให้โรงเรียนทุกโรงเรียนเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน(กรมสามัญศึกษา, 2542. หน้า 1) ให้เกิดความเชื่อมั่นว่าโรงเรียนที่ผ่านการรับรองมาตรฐานสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้จบการศึกษามีคุณภาพตามความมุ่งหวังของสังคม(สงบ ลักษณะ, 2538. หน้า 2) อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดเรื่องมาตรฐานและการประกันคุณภาพไว้ในหมวด 6 กำหนดให้มีการประกันคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ดังนั้นทุกโรงเรียนจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบ และสร้างความรู้ความเข้าใจ และมีเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งผลการศึกษาคั้งนี้สอดคล้องกับ แนวทางการส่งเสริมการสถานศึกษาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ, 2544. หน้า 41) โดยวิธีการ (1) ให้ความรู้ความเข้าใจ (2) ฝึกอบรมโดยเน้นการปฏิบัติ และเน้นการมีส่วนร่วม ของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (3) จัดทำคู่มือและแนวทางการดำเนินงานตามระบบ (4) มีการนิเทศติดตามให้คำแนะนำช่วยเหลือ ตามสภาพ จากศึกษานิเทศก์ และผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการระดับจังหวัด และ (5) ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำสูง พยายามพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามศักยภาพ ความพร้อมแต่ละโรงเรียน

1.2 เจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมของระดับเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษาของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย พบว่า คะแนนเฉลี่ยโดยรวม 3.34 อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 18 ข้อ คือ (1) การประกันคุณภาพการศึกษาทำให้บุคลากรในสถานศึกษาทำงานซ้ำซ้อน ($\bar{X} = 3.22$) (2) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องยุ่งยาก ($\bar{X} = 3.23$) (3) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นงานที่น่าเบื่อหน่าย ($\bar{X} = 3.22$) (4) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นงานฝักขี้โรยหน้า ($\bar{X} = 2.86$) (5) รู้สึกกลัว เมื่อมีนโยบายให้สถานศึกษาทำการประเมินผลภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของตน ($\bar{X} = 3.42$)

(6) การประกันคุณภาพการศึกษาทำให้งานอื่นเสียหาย ($\bar{X} = 3.42$) (8) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 3.20$) (9) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นงานที่หลอกลวงกัน ($\bar{X} = 3.19$) (10) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นการใช้งบประมาณเกินความจำเป็น ($\bar{X} = 3.13$) (11) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นงานที่ประสบผลสำเร็จได้ยาก ($\bar{X} = 2.94$) (13) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องที่ทำให้บุคลากรเสียเวลา ($\bar{X} = 3.24$) (14) การประกันคุณภาพการศึกษามีผลทำให้งานอื่นล่าช้า ($\bar{X} = 3.29$) (17) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นงานด้านเอกสาร ($\bar{X} = 2.79$) (19) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก ($\bar{X} = 3.23$) (20) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งที่ทำให้ครูยุ่งยาก ($\bar{X} = 3.12$) (21) การประกันคุณภาพการศึกษาทำให้อุบัติการณ์ของบุคลากร ($\bar{X} = 3.34$) (23) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นงานที่ทำให้ผู้บริหารยุ่งยาก ($\bar{X} = 3.40$) (25) การประกันคุณภาพการศึกษาทำให้สิ้นเปลืองแรงของบุคลากร ($\bar{X} = 3.29$) จากกรวิจัยครั้งนี้สนับสนุนกับ สุชา จันทร์โสม. (2541. หน้า 21) กล่าวว่า เจตคติประกอบด้วองค์ประกอบ 3 ประการคือ องค์ประกอบเกี่ยวกับความรู้หรือความเชื่อ, ความรู้สึก และพฤติกรรมของบุคคล และจากคำกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าการที่ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย มีความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่ถูกต้องก็จะส่งผลให้เกิดความตระหนักในประโยชน์และความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นผลดีต่อสถานศึกษา นักเรียน ชุมชน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพราะข้าราชการครูในโรงเรียน ที่มีความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและแนะนำบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้ เพราะเจตคติเป็นความสัมพันธ์ระหว่างความรู้สึกและความเชื่อ หรือการรับรู้ของบุคคล หรือแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมในทางใดทางหนึ่งต่อเป้าหมายของเจตตินั้น ๆ และเจตคติจะเกิดขึ้นได้ต้องมีเงื่อนไข 4 ประการ คือ (1) การเพิ่มพูนและการผสมผสานของการตอบสนองที่เกิดจากการเรียนรู้ในแนวคิดต่าง ๆ (2) ความแตกต่างของบุคคลซึ่งมีประสบการณ์แตกต่างกันไปจะทำให้บุคคลมีแบบแผนของตัวเอง เจตคติในบางเรื่องจึงเป็นเรื่องเฉพาะบุคคลแล้วแต่พัฒนาการและการเจริญเติบโตของบุคคล (3) อิทธิพลของประสบการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างกะทันหัน หรือความตกใจเป็นผลทำให้จดจำประสบการณ์นั้นนาน เป็นสิ่งทำให้คนมีเจตคติต่อสิ่งนั้น ๆ และ (4) การถ่ายทอดเจตคติของคนบางคนได้จากการเลียนแบบคนอื่นที่พอใจหรือสถาบันของสังคมที่ตนพอใจ (สุชา จันทร์โสม, 2541. หน้า 20)

นอกจากนี้การประกันคุณภาพการศึกษายังเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานของการบริหารจัดการในสถานศึกษา ทั้งนี้เมื่อข้าราชการครูในโรงเรียน

ทุกคนได้รับการปลูกฝังให้มีจิตใจให้มีความรู้สึกที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้มีแนวโน้มให้เกิดความรู้สึกหรือมีความโน้มเอียงที่จะปฏิบัติตามความรู้ความเข้าใจที่เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว จึงส่งผลให้มีความเชื่อ รู้สึกหรือโน้มเอียงที่จะปฏิบัติตามความรู้หรือหลักการที่ได้รับ ประกอบด้วยปัจจุบันเป็นยุคที่เริ่มมีการตรวจสอบ เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก ทั้งนี้ งานด้านประกันคุณภาพการศึกษาเป็นภารกิจให้สถานศึกษาแสดงความรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนด และมีคุณภาพต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นหลักประกันและสร้างความมั่นใจว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนมีคุณภาพได้มาตรฐานที่กำหนด ทั้งนี้งานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะชี้วัดถึงมาตรฐานในการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งของการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา จึงเป็นเหตุผลสำคัญอีกประการหนึ่งที่ช่วยให้ข้าราชการครูในโรงเรียนทุกคนมีความเอาใจใส่ และมีเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

1.3 การปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยโดยรวมของระดับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย พบว่า ค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.40 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างจำนวน 894 คน ส่วนมากมีอายุราชการที่มากกว่า 20 ปี จำนวน 598 คน คิดเป็นร้อยละ 66.9 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 648 คน คิดเป็นร้อยละ 72.5 และขนาดโรงเรียนส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 254 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 56.8 เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในภาพรวม พบว่า

- ผู้อำนวยการและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 10 ข้อ คือ (8) ท่านดำเนินงานตามโครงการประกันคุณภาพในชุมชน เช่น การรายงานผลการประเมินภายนอกให้ชุมชนทราบ ($\bar{X} = 3.49$) (19) ท่านจัดบอร์ดภายในสถานศึกษาเพื่อเผยแพร่ความรู้ในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.34$) (20) ท่านมีส่วนร่วมในการทำวิจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.09$) (21) ท่านนำรายงานการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.13$) (22) ท่านเข้าอบรมเกี่ยวกับการวิจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.10$) (23) ท่านอ่านรายงานการวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.14$) (24) ท่านให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษาแก่ผู้ร่วมงานและผู้เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.14$) (25) ท่านทำโครงการวิจัยด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 2.81$) (26) ท่านเข้าร่วมประชุมสัมมนาในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาตามผลการประเมินภายนอก ($\bar{X} = 3.31$) (27) ท่านได้จัดทำ

แผนในการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ เช่น การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ ($\bar{X} = 2.93$) ซึ่งทำให้ข้าราชการครูในโรงเรียนดังกล่าวเลือกปฏิบัติในงานที่เร่งด่วนและงานที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยตรงก่อนงานด้านอื่น ๆ จึงเป็นเหตุให้ค่าเฉลี่ยในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก จำนวน 13 ข้อ คือ (1) ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.13$) (2) ท่านให้คำปรึกษาและให้กำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.89$) (3) ท่านจัดหรือมีส่วนร่วมในการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการประกันคุณภาพการศึกษา เช่น เอกสารเกี่ยวกับการประกัน ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน (มาตรฐานและตัวบ่งชี้) ความรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.02$) (6) ท่านปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นแบบอย่างแก่คนอื่น ๆ ($\bar{X} = 3.63$) (9) ท่านศึกษาความรู้ใหม่ ๆ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.63$) (10) ท่านได้ดำเนินการพัฒนาให้ทีมงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาเช่นมีการประเมินภายในของแต่ละฝ่าย แต่ละกลุ่มสาระ ($\bar{X} = 3.56$) (12) ท่านปลูกฝังเจตคติที่ดีในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้แก่บุคลากรในสถานศึกษา เช่น การจัดเพิ่มเอกสารที่ถูกต้องตามมาตรฐาน และเป็นปัจจุบัน และให้ความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.72$) (13) ท่านได้รายงานการดำเนินงานการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอกแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.74$) (14) ท่านประสานงานกับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.81$) (15) ท่านร่วมมือกับบุคลากรในสถานศึกษาอื่น ๆ ในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 3.62$) (16) ท่านเป็นผู้ประสานงานในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.86$) (17) ท่านให้คำแนะนำเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.80$) (18) ท่านให้ความรู้เกี่ยวกับด้านการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.73$) ทั้งนี้สามารถอธิบายสอดคล้องกับ พิเศษฐ์ ศรีหานารอด (2543. หน้าบทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนปฏิบัติงานตามมาตรฐานโรงเรียน ได้แก่ การสนับสนุนให้บุคลากร เกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา การจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายเพื่อสนับสนุนการสอน และการใช้แผนปฏิบัติงานเป็นเครื่องมือในการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน การปฏิบัติงานตาม

มาตรฐานการบริหารโรงเรียน ในด้านงบประมาณ มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ด้านวัสดุครุภัณฑ์ และด้านบุคลากรมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการจัดการมีปัญหาอยู่ในระดับน้อย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย

สมมุติฐาน ความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย มีความสัมพันธ์กัน

พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน ด้านความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสัมพันธ์กับเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ (สำนักงานพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เขตการศึกษา 3, 2544. บทคัดย่อ) ได้สรุปรายงานโครงการศึกษาและพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สำนักงานพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า ครู-อาจารย์ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนที่ร่วมโครงการศึกษาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 5 โรงเรียน ในพื้นที่เขต 3 มีความรู้ ความเข้าใจ อยู่ในระดับมาก และเมื่อมีความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษาแล้วย่อมมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งจะปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามจุดประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 6

นอกจากนี้ผลการวิจัย พบว่า ความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งไม่สนับสนุนสมมุติฐานที่ตั้งไว้ หมายความว่า ผู้อำนวยการและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย มีความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

อยู่ในระดับปานกลาง ก็อาจจะปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาได้มากน้อยแตกต่างกัน ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนทุกคนจำเป็นต้องได้รับรู้เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ประกอบกับการได้รับความรู้เพิ่มเติมจากการค้นคว้าด้วยตนเอง การได้รับการอบรม และการประชุมสัมมนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา จึงทำให้ข้าราชการครูในโรงเรียน ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับสูง ซึ่งน่าจะส่งผลให้การปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมาก ตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้เช่นกัน แต่ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้อจำกัดและความแตกต่างกันของลักษณะของงาน ขอบเขตความรับผิดชอบโดยตรง รวมทั้งความแตกต่างของ เพศ ตำแหน่ง อายุราชการ วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียนด้วย ซึ่งผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุราชการส่วนมากเป็นอายุราชการมากกว่า 20 ปี จำนวน 598 คน คิดเป็นร้อยละ 66.9 รองลงมา อายุราชการ 10 - 20 จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 21.1 และอายุราชการต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 นอกจากนี้ยังพบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย วุฒิการศึกษาส่วนมากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 648 คน คิดเป็นร้อยละ 72.5 รองลงมา วุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 238 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 และวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 12.0 ขนาดของโรงเรียนส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 254 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 56.8 รองลงมา โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 144 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 32.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 49 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 11.0 และเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 คิดเป็นร้อยละ 62.55 เขต 2 คิดเป็นร้อยละ 37.45 ดังนั้นจึงทำให้ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมุติฐานที่ตั้งไว้ข้างต้น

จากผลการวิจัย แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ เจตคติต่อ และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาที่แตกต่างกันของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยในระดับต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ว่ามีองค์ประกอบอื่นนอกเหนือจากความรู้ความเข้าใจ เจตคติต่อ และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เช่น นโยบายของหน่วยงาน เป็นต้น

3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ตามเพศ ตำแหน่งของ อายุราชการ วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และเขตพื้นที่การศึกษา

สมมุติฐาน ความแตกต่างกันของผู้อำนวยการและครู ตามเพศ ตำแหน่ง อายุราชการ วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และเขตพื้นที่การศึกษา ทำให้ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และการปฏิบัติงาน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกัน

4.1 จำแนกตามเพศ

พบว่า ครูชาย มีความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สูงกว่าครูหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าข้าราชการครูในโรงเรียนส่วนมากเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นเพศชาย จำนวน 550 คน ได้รับความรู้ความเข้าใจในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างดี เพื่อเป็นผู้นำในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในโรงเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

4.2 จำแนกตามตำแหน่งของข้าราชการครูในโรงเรียน

พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มากกว่า ครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้อำนวยการโรงเรียน เป็นผู้นำในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา เป็นบุคคลที่มีความเหมาะสมทั้งวัยวุฒิ คุณวุฒิ มีการทำงานที่เป็นระบบ รวมทั้งความเชื่อมั่นศรัทธาของคนในองค์กรต่าง ๆ ที่มอบให้ในการบริหารจัดการเพื่อพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่ระบบมาตรฐาน จึงมีแนวโน้มความเป็นไปได้สูงที่ผู้อำนวยการโรงเรียน มีระดับความรู้ความเข้าใจ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และ การปฏิบัติงาน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา มากกว่าครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จาก รายงานแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมวิชาการ. 2544. หน้า 28 -30) การประกันคุณภาพเน้น การสร้างความรู้ ทักษะ และความมั่นใจ แก่บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้เกิดมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ และภาวะความเป็นผู้นำความเอจจริงเอจจังของผู้บริหารสถานศึกษา รวมถึงการกระจายอำนาจ ความรับผิดชอบที่เหมาะสม

4.3 จำแนกตามอายุราชการ

พบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย อายุราชการต่ำกว่า 10 ปี 10 - 20 ปี และมากกว่า 20 ปี มีความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพ การศึกษา ไม่แตกต่างกัน ข้าราชการครูในโรงเรียน อายุราชการ 10 - 20 ปี กับ มากกว่า 20 ปี

เจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนข้าราชการครูในโรงเรียน อายุราชการ 10-20 ปี กับ มากกว่า 20 ปี มีเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา สูงกว่าข้าราชการครู อายุราชการต่ำกว่า 10 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และข้าราชการครูในโรงเรียน อายุราชการต่ำกว่า 10 ปี 10-20 ปี และมากกว่า 20 ปี มีการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่แตกต่างกัน

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการครูในโรงเรียน ได้รับการความรู้ ความเข้าใจ ในระดับดีมาก จากการอบรมโดยเน้นการปฏิบัติ เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทำให้ข้าราชการครูในโรงเรียน มีเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนในระดับปานกลาง ซึ่งผลการศึกษาคั้งนี้สอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมการสถานศึกษาพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ, 2544. หน้า 41) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดเรื่อง มาตรฐานและการประกันคุณภาพไว้ในหมวด 6 มาตรา 47-51

4.4 จำแนกตามวุฒิการศึกษา

พบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สูงกว่า ข้าราชการครูในโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับ ปริญญาตรี ข้าราชการครูในโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา สูงกว่า ข้าราชการครูในโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับ ปริญญาตรี ข้าราชการครูในโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สูงกว่า ข้าราชการครูในโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับ ปริญญาตรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการครูในโรงเรียน ที่มีวุฒิการศึกษา แตกต่างกัน ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาสูงปริญญาตรี/ปริญญาตรี/ต่ำกว่าปริญญาตรี (ข้อมูลประชากร/กลุ่มตัวอย่างที่ได้จากข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ,2547) จำนวน 238, 648 และ 8 คน ตามลำดับ ข้าราชการครูในโรงเรียนที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่แตกต่างกัน เพราะข้าราชการครูในโรงเรียน ขาดความสนใจ ไม่ใฝ่รู้ ไม่พัฒนาตนเองขาดการความต่อเนื่องในการฝึกอบรม ประชุม สัมมนา ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการคิด การตัดสินใจ ไม่แน่ใจในทิศทางการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนครูที่มีวุฒิการศึกษาที่สูงกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรี มีระดับความรู้ความเข้าใจ

ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติงาน
 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีโอกาสรับรู้
 เรื่องการประกันคุณภาพในระดับมาก เนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ซึ่งคนในวงการการศึกษาให้ความสนใจ
 จึงมีความขวนขวายที่จะพัฒนาตนให้มีความรู้ความเข้าใจตลอดเวลา จึงทำให้เกิดเจตคติที่ดี
 ต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และปฏิบัติงานในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปได้อ
 อย่างดี (ฉันทนา จันทน์บรรจง, 2542. หน้า 4 อ้างอิงจาก ปรียาพร อนุตรโรจน์, 2535. หน้า 91-92)
 กล่าวว่าบุคคลที่มีโอกาสทางการศึกษาสูงย่อมความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ ความถนัด
 มากกว่าผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษา

4.5 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

พบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพ
 การศึกษา สูงกว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลาง และข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็ก
 ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ เจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา สูงกว่า ข้าราชการครู
 ในโรงเรียนขนาดกลาง และข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาด
 กลาง มีการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สูงกว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาด
 เล็ก และข้าราชการครูในขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ – ข้าราชการครู
 ในโรงเรียนขนาดเล็ก และ ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ – ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาด
 กลาง ความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เจตคติต่อการประกันคุณภาพ
 การศึกษา ของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย แตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา
 ของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ปรากฏว่า ข้าราชการครู
 ในโรงเรียนขนาดใหญ่ – ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็ก และ ข้าราชการครูในโรงเรียน
 ขนาดกลาง – ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับข้อคิดเห็นของ สมศักดิ์ สินธรวชญ์ (2542. หน้า 141 – 150) ที่ว่า
 ปัจจัยที่ส่งผลให้การศึกษาคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ผู้บริหารการศึกษา ต้องมีภาวะ
 ผู้นำ มีความรู้ความสามารถในการบริหาร จัดการระบบคุณภาพ มีการควบคุมคุณภาพ
 มีการทำงานที่เต็มมาตรฐาน มีการทำงานเป็นทีม ให้ทุกคนมีส่วนร่วม สามารถพัฒนาสถานศึกษา
 หรือแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระบบสารสนเทศ การทบทวนคุณภาพการศึกษา เพื่อปรับปรุง
 คุณภาพอย่างต่อเนื่อง และมีระบบการรายงานต่อผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต้นสังกัด และ

สอดคล้องกับรายงานการศึกษาและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน ของ กรมวิชาการ (2542. หน้า 41) กล่าวไว้ว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้า
ของสถานศึกษา ได้แก่ ผู้นำที่ไม่มีประสิทธิภาพ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในไม่ดี
แผนการปฏิบัติการไม่มีคุณภาพ ขาดการสนับสนุนช่วยเหลือ การถูกตรวจสอบมากเกินไปจาก
หน่วยงานระดับท้องถิ่น และการดำเนินงานในโรงเรียนขนาดกลาง – โรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหา
ด้านประสิทธิภาพของครู ข้อจำกัดในเรื่องเวลา และทรัพยากรในการดำเนินงานมีน้อย ซึ่งมีผล
ทำให้ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก มีการดำเนินงาน การนิเทศ
กำกับ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการใช้ข้อมูล
สารสนเทศที่เป็นปัจจุบันในการบริหารและการจัดการน้อย ทำให้ ความรู้ความเข้าใจ เจตคติ
และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาเลย ขนาดโรงเรียน แตกต่างกันไป มีระดับความรู้ความเข้าใจ เจตคติ และการ
ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันไปตามขนาดของโรงเรียน

4.6 จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา

พบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 และเขต 2
มีความรู้ความเข้าใจในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ไม่แตกต่างกัน แต่มีเจตคติต่อการ
ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพ
การศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาเลยเขต 1 มีสำนักงานตั้งอยู่ในอำเภอเมืองเลย แต่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย
เขต 2 มีสำนักงานตั้งอยู่ในนอกเขตอำเภอเมืองเลย ทำให้การติดต่อราชการ ข่าวดสาร และ
ระยะเวลาในการเดินทาง เป็นอุปสรรคในการประสานงาน การรับข่าวสารที่ล่าช้าไม่ทันต่อ
เหตุการณ์

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแบ่งเป็น 2 ประเด็น คือ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยครั้งต่อไป

ซึ่งรายละเอียดมีดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ด้านผู้อำนวยการโรงเรียน

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ควรสนับสนุนด้านเวลาในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้ข้าราชการครูในโรงเรียนทุกคน เพื่อให้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วางแผนการปฏิบัติงาน ปรับปรุงพัฒนางานรวมทั้งการทำวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย ทั้งนี้อาจมีการสนับสนุนการให้ความรู้ในการทำวิจัย การเขียนผลงานทางวิชาการ เพื่อเป็นผู้อำนวยการความสะดวกและส่งเสริมให้ข้าราชการครูทุกคนมีการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น เนื่องจากผลการวิจัย พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีระดับเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา และการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

2. ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ควรเน้นให้ความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมทั้งช่วงเวลาและการปฏิบัติงาน ส่งผลต่อเจตคติในการประกันคุณภาพการศึกษาที่ดีแก่ครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา โดยอาจสนับสนุนในด้านขวัญกำลังใจ อุปกรณ์ และยานพาหนะในการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา เช่น การศึกษาดูงานโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ข้าราชการครูในโรงเรียนทุกคนมีประสบการณ์และเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพการศึกษา

3. ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ควรมีการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการมอบหมายงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาแต่ละฝ่าย กลุ่มสาระ และรายบุคคลให้ชัดเจน โดยกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ข้าราชการครูในโรงเรียนทุกคนยึดถือปฏิบัติในแนวทางเดียวกัน รวมทั้งต้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทุกระดับทราบ ตลอดจนประเมินงานตามนโยบายของบุคลากรเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่าง ยังมีระดับการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านการบันทึกงานด้านการประกันคุณภาพศึกษาลงในบันทึกอย่างสม่ำเสมอ การจัดทำออร์ดิภายในโรงเรียนเพื่อเผยแพร่ความรู้ในเรื่องประกันคุณภาพการศึกษา การทำวิจัย การเข้าอบรมเกี่ยวกับการวิจัย การอ่านรายงานการวิจัย การทำโครงการวิจัยการประกันคุณภาพการศึกษาในส่วนต่าง ๆ ในโรงเรียน การประชุมสัมมนาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามผลการประเมินภายนอก การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้

ด้านครู

1. ครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญที่จะพัฒนาความรู้ความเข้าใจของตนเองเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา โดยควรสนใจศึกษามลการวิจัยใหม่ ๆ เข้าร่วมอบรมประชุม สัมมนาติดตามข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และศึกษาดูงานในโรงเรียนที่ได้รับการประเมินเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตลอดจนแนะนำครูในโรงเรียน

2. ครูที่ปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยทุกคนควรจัดให้มีการประชุมภายในโรงเรียนของตน เพื่อเสนอผลงานการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา และร่วมคิดหาทางแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน ตลอดจนนำผลการศึกษาค้นคว้าใหม่ ๆ ที่ได้ศึกษาค้นคว้ามาเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศนำมาเผยแพร่ให้กับข้าราชการครูในโรงเรียนทราบเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาด้านความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เพราะผลการศึกษามีด้านความรู้ความเข้าใจด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

2. ควรศึกษาด้านเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษา ของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เพราะผลการศึกษามีเจตคติต่อการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

3. ควรศึกษาด้านการปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เพราะผลการศึกษา การปฏิบัติงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง